

Blaskóné Brösztl Márta

A szakfelügyeleti vizsgálat fontossága

2006. március 7-én értesítették iskolánk igazgatónőjét, Tar Jánosnét, hogy az 1997. évi CXL. Törvény a 14/2001. NKÖM számú, a könyvtári szakfelügyeletről szóló rendeletében a nemzeti kulturális örökség minisztere előírja az iskolai könyvtárak szakfelügyeleti vizsgálatát is. A rendelet 3. §-a részletezi a vizsgálat kereteit, a 7. § (3) bekezdése alapján pedig – a NKÖM Könyvtári Főosztálya szakmai irányítása mellett – az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum szervezi, koordinálja a szakfelügyeleti vizsgálatokat. Az ellenőrzés célja annak feltárása, hogy a vizsgált könyvtár működése, tevékenysége mennyiben felel meg a jogszabályokban rögzített feltételeknek.

A vizsgálatokat Balogh Mihály vezető szakfelügyelő irányításával 2006. március 16-a és április 30-a között végezték. A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium könyvtárának ellenőrzésére Dr. Suppné Dr. Tarnay Györgyi közoktatási és könyvtári szakértő, iskolai könyvtári szakfelügyelőt kérték fel. A szakfelügyeleti vizsgálatra 2006. április 20-án került sor a „Kérdőív az iskolai (kollégiumi) könyvtárak szakfelügyeletéhez” című nyomtatvány alapján. A vizsgálat idején sajátos helyzetben volt könyvtárunk ugyanis az átalakítás még nem fejeződött be. Személy szerint én, – Blaskóné Brösztl Márta – voltam az, aki ezt a könyvtárat létrehoztam!

Nagyon örültem ennek a szakfelügyelői látogatásnak, abban bízom, hogy végre egy kiváló szakember bizonyíthatja sikeres könyvtárostánári, könyvtárvezetői tevékenységem! A vizsgálat idején kolléganőm, Pinténé Kosina Judit, aki fél állásban könyvtáros, beteg volt, igazgatónak is más elfoglaltsága adódott! Így egyedül mutattam be, hogy könyvtárunk működése mennyiben felel meg a jogszabályokban rögzített feltételeknek.

A szakértő a következőképpen mutatott rá az akkori helyzetre:

„A 200 éves, nagy múltú iskola könyvtára jelenleg az átalakítás állapotában van. 80m² alapterületű új helyiségben, új bútorokkal felszerelten, 50 olvasótermi férőhellyel – az állomány zömében a polcokon van már, a raktári rend kialakítása folyamatban van. A munka befejeztével a könyvtár egy funkcionálisan jól kialakított, rendezett, vonzó információs központja lesz az iskolának.”¹

Az első két igazgatónak – Szedlák Richárdnak és Dr. Bánszki Istvánnak – jelentős szerepük volt abban, hogy könyvtárunk tárgyi feltételei és a minőségi szakmai munka feltételei nagyrészt biztosítottak legyenek. A tervszerű állományalakításnak köszönhetően, a jelenlegi állomány nagysága, összetétele megfelel az iskolai könyvtárak iránt támasztott követelményeknek.

A szakfelügyelő véleménye szerint kiemelkedő a könyvtár muzeális gyűjteménye, melyet az intézmény rangjához méltóan kezel. „A 2004/2005-ös és a 2005/

2006-os tanévben pályázati források kihasználásával és harmadrész önerővel szakemberek végezték el a muzeális gyűjtemény portalanítását és a bőr- és pergamen kötések pasztázását...² A kurrens állomány, 20 ezer dokumentumát az OSZK restaurátorai portalanították mielőtt új helyére költöztették. „Szép és ízléses új polcrendszer, olvasóasztalokat, székeket, olvasólámpákat, könyvszekrényeket, kölcsönző pultokat készítettünk a megújult könyvtárba, ez közel 6 millió forintba került.”³ Ebben nagy szerepe volt igazgatónőnknek.

A szakfelügyelő felhívta a figyelmet arra, hogy a kurrens gyűjteményben nagyobb számban kívánatos a modern információhordozók beszerzése, természetesen a dekódolásukhoz szükséges eszközökkel együtt. A vizsgálat óta egy TV-videó készülékkel és két db számítógéppel gazdagodott könyvtárunk. Így tanulóink még szélesebb körből szerezhetik meg az információkat és a szükséges dokumentumokat.

A könyvtár működését meghatározó alapidokumentumok közül a Gyűjtőköri szabályzatot ki kellett bővíteni és szakértővel véleményeztetni. Ezt a hiánypótlást természetesen már nyáron elvégeztem. Mellékletként csatolom Fehér Antalné iskolai könyvtári szakértő véleményét.

A szakfelügyelő további hiányosságokra is felhívta a figyelmet. Az iskola Pedagógiai programjában nem szerepel a könyvtár. A nevelési programban a tehetséggondozás, valamint a közösségfejlesztés fejezeteknél szükséges a könyvtári vonatkozásokat pótolni, illetve az iskolai könyvtár pedagógiai programjával kiegészíteni a dokumentumot. Ugyancsak ez a helyzet az iskola Minőségbiztosítási programjával is, mely nem épít a könyvtárra.

További követelményként határozta meg a szakfelügyelet, hogy a könyvtáros-tanárok továbbképzésének lehetőségeit biztosítani kell. Ajánlott az intézményi munkatervben is meghatározni a könyvtár helyét. A nyár folyamán elkészített szakanyagaimat a kijelölt csapat fokozatosan beépíti az iskolai dokumentumokba.

A gyűjtemény harmincegyezer dokumentumot tartalmaz. „Feltárása példaértékű. Cédula formátumú, naprakész raktári katalógus, betűrendes keresztkatalógus, csoportképzéses szakkatalógus, a képzőművészeti albumok alkotók szerinti analitikus katalógusa áll az olvasók rendelkezésére. Dicséretes a referenz-kérdések katalógusa is.”⁴ – állapította meg a szakfelügyelő.

Könyvtárunk már rendelkezik a Szirén számítógépes programmal, sőt 2007 januárjában elkezdtük az állomány gépre vitelét, melyet összekapcsoltunk egy teljes körű állományellenőrzéssel is! Sajnos a napi feladatok ellátása mellett egy ilyen volumenű feladat elvégzése ismét nagy kihívás „másfél” könyvtárosanár számára! Harmincegyezer dokumentum, húsz osztály másfél könyvtárosanár, heti harmincöt óra nyitva tartás. Beszédes adatok! Emellett még rendszeresen tartunk órarendben rögzített könyvtári órákat is – ingyen!

A könyvtár használati szabályzata megfelel a követelményeknek. Nyitva tartása jól szolgálja a felhasználók igényeit. Az időkeret és a használati szabályzat pontjainak betartása a tanárok számára is kötelező! Jó kapcsolatot tartunk a Mór-ricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárral és a Kölcsey Ferenc Gimnázium könyvtárával (bázisintézmény). Rendszeresen részt veszünk a Könyvtárosanár-

rok Szervezete regionális központja rendezésében tartott megbeszéléseken, konferenciákon, előadásokon. A szakfelügyelő többször a dicséret hangján szolt eredményeinkről.

„A könyvtárvezető által felkészített tanulók kiemelkedően jól szerepelnek a Bod Péter könyvtárhasználati verseny országos és megyei megmérettetésein... számos rangos szakmai elismerésben részesült, rendszeresen publikál, részt vesz a szakmai közéletben. A 0,5 állásban lévő könyvtáros-tanár szakirányú egyetemi végzettsége is garancia a jó szakmai teljesítményre. 20 tanulócsoporthoz könyvtári kiszolgálására két főfoglalkozású könyvtárostanárral alkalmazása ajánlott. Az iskola weblapján javasolt megjelentetni az iskola könyvtárpedagógiai programját, a könyvtár alapfeladatait, használati szabályait és eredményeit.”⁵

Összességében a feltárt hiányosságok pótlását követően kiemelkedően jól működő iskolai könyvtár segítheti az intézmény pedagógiai programjának megvalósulását.

Számomra ez a szakfelügyelői látogatás nagyon pozitív élmény volt. A vezetés beleláthatott a könyvtári tevékenységek összetett és egymásra épülő logikus rendszerébe. Talán némi erkölcsi elismerést is kiváltott belőlük a könyvtárostánárok szakmai felkészültsége, szorgalma.

Minden tantárgyban fontos lenne – úgy, mint régen – a szakfelügyeleti látogatás, hiszen a szakfelügyelet biztosítja a legmegbízhatóbb, leghitelesebb minőségi értékelést.

Ez, a minőség korában evidens.

Jegyzetek

- 1 Dr. Suppné Dr. Tarnay Györgyi: Szakértői vélemény. Debrecen, 2006.
- 2 A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Jubileumi emlékkönyve. 1806–2006. Nyíregyháza, 2006. p. 54.
- 3 A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Jubileumi emlékkönyve. 1806–2006. Nyíregyháza, 2006. p. 54.
- 4 Dr. Suppné Dr. Tarnay Györgyi: Szakértői vélemény, Debrecen, 2006.
- 5 Dr. Suppné Dr. Tarnay Györgyi: Szakértői vélemény. Debrecen, 2006.

A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium könyvtáráról készült képek és Fehér Antalné iskolai könyvtári szakértő szakértői véleménye az Elektronikus Könyv és Nevelésben található.